

Stefan Spychalski

Symposium Katechetyczne w Lublinie

Studia Theologica Varsaviensia 5/2, 296-298

1967

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

(*sensus fidelium*) w przyjmowaniu prawd nieomylnie sformułowanych. Stąd można mówić o nieomyślności Kościoła nie tylko *in docendo*, lecz również *in credendo*. G. Eldarov, O. F. M. Conv., profesor Wydziału Teologicznego *Bonaventurianum* w Rzymie, wskazał na „wymiarzy chrystologiczne“ prymatu papieskiego, tj. jego powiązanie z nieporównalnym prymatem samego Chrystusa. F. -M. Bauducco, S. J., profesor Wydziału Teologicznego S. J. w Chieri, wyłożył trudności, na jakie się napotyka przy ustalaniu natury i stopnia zgody wymaganej wobec dekretów soborowych i decyzji kongregacji rzymskich. Wreszcie O. Bruno, S. J., profesor Wydziału Teologicznego S. J. w Neapolu, spróbował ukazać relacje, jakie powinny zachodzić pomiędzy papieżem a kolegium biskupim w świetle relacji istniejących w łonie samej Trójcy Św.²³

Pierwsze międzynarodowe *symposium* teologii fundamentalnej całkowicie spełniło pokładane w nim nadzieje. Postanowiono ponawiać takie zjazdy co dwa lata (choć późniejsza praktyka wykazała, iż jest to czasokres zbyt krótki dla systematycznego organizowania tego rodzaju spotkań). Dyrekcja *Salesianum* podjęła się publikować przynajmniej niektóre z wygłaszanych referatów. *Spiritus movens* całej inicjatywy pozostał nadal A. M. Javierre, którego zdaniem utworzone zostało w ten sposób bezcenne narzędzie dialogu w dziedzinie teologicznej, wymagającej głębokiej rewizji własnych założeń jako odrębnej nauki²⁴.

Ks. Tadeusz Gogolewski

SYMPOZJUM KATECHETYCZNE W LUBLINIE

W dniu 10 kwietnia 1967 roku na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim, w wyniku współpracy P. T. Wykładowców i Studentów kierunku katechetycznego KUL i ATK odbyło się drugie sympozjum naukowe, poświęcone posoborowej problematyce katechetycznej. Środowisko lubelskie reprezentowali Księża: dr Franciszek Blachnicki i dr Edward Materski; warszawskie zaś — Księża: dr Jan Charytański i dr Janusz Tarnowski. Delegatem redakcji *Katechety* była P. Barbara Jabłońska. Uczestniczyli także zaproszeni przedstawiciele ruchu katechetycznego z Krakowa, Lublina i Wrocławia.

Sympozjum katechetyczne, omawiane w tym sprawozdaniu, różniło się zasadniczo od spotkania, które miało miejsce w 1966 r. Tematykę, obejmującą zagadnienie Kościoła i Eucharystii w katechizacji, ustalono na kilka miesięcy przed terminem spotkania. Ponadto przewidziano tylko jeden referat *Kościół dialogu*, przygotowany i wygłoszony przez wykładowcę ATK ks. dr Władysława Sobczyk. Właściwe tematy spotkania przygotowane były w ciągu roku akademickiego na spotkaniach studentów pod

²³ Komunikaty streszcza G. Thils, art. cyt. 227 ns. (BS 7 ns.).

²⁴ Por. G. Thils, art. cyt. 228 (BS 8); A.M. Javierre, *El segundo „Symposium“ de teologia fundamental*, art. cyt. I.

kierunkiem ks. dr Franciszka Błachnickiego (KUL) i ks. dr Jana Charytańskiego (ATK). Toteż w miejsce serii referatów wygłoszonych przez wykładowców w roku poprzednim przyjęto formę spotkań seminaryjnych, dyskusyjnych. Dyskusje były poprzedzone krótkimi wprowadzeniami, ukazującymi różne aspekty. Przygotowali je studenci ATK i KULu. Zagadnienie katechezy Kościoła zasadniczo przygotowywali studenci KULu pod kierunkiem, ks. dr Błachnickiego, katechezy eucharystycznej zaś studenci ATK pod kierownictwem ks. dr Jana Charytańskiego. Dla uniknięcia jednak zbyt sztywnego podziału, wśród referentów KULu znaleźli się studenci ATK, zaś wśród referentów ATK zabrali głos również studenci KULu.

Przedpołudnie pierwszego dnia obrad poświęcone było problematyce Kościoła w katechizacji. Ks. Władysław Koska (KUL) wskazał na pewne braki w dotychczasowym katechetycznym ujęciu zagadnienia Kościoła. Najistotniejszym z nich jest traktowanie Kościoła jako tematu jednostki lekcyjnej obok wielu innych tematów, gdy tymczasem Kościół powinien w katechizacji ustawicznie powracać jako rzeczywistość dotycząca wszystkich innych tematów katechizacji. Drugim zasadniczym brakiem jest sam sposób ujmowania Kościoła zbyt jurydyczny i socjologiczny. Odpowiedzią na postawione zarzuty były dwa następne wprowadzenia.

Ks. Piotr Siebert (ATK) w oparciu o Konstytucję Dogmatyczną o Kościele jak również Konstytucję o Świętej Liturgii ukazał obraz soborowy Kościoła, jaki powinien znaleźć się w naszych podręcznikach. Ks. Stefan Spychalski (ATK) analizując obecny program katechizacji w Polsce ukazywał, w jaki sposób przy przewidzianych tematach należy nawiązywać do rzeczywistości Kościoła. Ks. Jerzy Bałowicz (KUL) rozpatrywał to samo zagadnienie od strony metody właściwej dla różnych stopni katechizacji.

Dwa ostatnie wprowadzenia dyskusji przedpołudniowej ukazały Kościół od zupełnie innej strony zagadnienia. O. Rufin Orlecki, (KUL) analizował katechizację jako funkcję duszpasterską Kościoła a Ks. Mirosław Suchorz (KUL) prowadząc dalej tę samą myśl podkreślił, że właściwym podmiotem katechizacji jest Kościół, brany całościowo.

Spotkanie popołudniowe poświęcone było dyskusji nad katechezą eucharystyczną. Ks. Jerzy Dziurzyński (ATK) przedstawił ujęcie Eucharystii, jakie podsuwają dokumenty soborowe, wysuwające na pierwsze miejsce Ofiarę i podkreślające bardzo mocno aspekt społeczno-kościelny Eucharystii. S. Janina Stańska (ATK) ukazała ewolucję, dokonującą się w różnych wydaniach polskich podręczników katechizacji. Najstarsze wydania na naczelne miejsce wysuwają w Eucharystii obecność, następnie pokarm, ofiarę natomiast omawiają przy przykazaniach łożelnych. W nowszych wydaniach te same podręczniki, a tym bardziej nowe, wyraźniej podkreślają ofiarę i związaną z nią ucztę. Brak jednak ciągle prawdziwie organicznego i całościowego ujęcia. Ks. Tadeusz Chrońnik (ATK) przedstawił katechezę Eucharystii w najlepszych

podręcznikach zagranicznych niemieckich i francuskich, zbliżających się do ujęć Soboru.

Dwa ostatnie wprowadzenia dotyczyły już zagadnień praktycznych. Ks. Janusz R a k o w s k i (KUL) ukazał właściwe ujęcie przygotowania do pierwszej Komunii świętej, a ks. Mirosław I w a n i c k i (KUL) przedstawił pozytyw i negatyw Mszy świętej organizowanej dla dzieci i młodzieży bez udziału starszych.

Następnego dnia po zwiedzeniu zabytków Lublina i muzeum na Majdanku uczestnicy sympozjum zebrali się jeszcze raz w zakładzie teologii duszpasterkiej. Przedyskutowano przebieg tegorocznego spotkania. Z dużym uznaniem uczestników spotkała się forma dyskusyjna sympozjum oraz metoda wprowadzeń przygotowanych przez studentów sekcji katechetycznych. Taką formę postanowiono zachować również i na przyszłość. Stwierdzono jednak, że przedmiot obrad był nieco za szeroki i dlatego nie starczyło czasu na wszechstronną dyskusję. Konsekwentnie więc odnośnie następnego spotkania, które jak w roku poprzednim odbędzie się na ATK, postanowiono większe zacieśnienie tematu oraz opracowanie go bardziej wszechstronne przy uwzględnieniu wszystkich jego aspektów. Temat przyszłych obrad będzie przedmiotem dyskusji powstających Kół Katechetów na ATK i na KULu.

Ks. Stefan Spychalski

J. HEISLBETZ *Theologische Gründe Der Nichtchristlichen Religionen (Quaestiones Disputatae. 33, Freiburg-Basel-Wien (Herder) 1967, s. 231.*

Problem religii niechrześcijańskich nabrał w ostatnich czasach szczególnego znaczenia z uwagi na coraz ściślejsze powiązanie narodów chrześcijańskich ze światem niechrześcijańskim. Sobór Watykański II poruszył to zagadnienie w dekreście o misyjnej działalności Kościoła *Ad gentes* oraz w specjalnej deklaracji o stosunkach Kościoła z religiami niechrześcijańskimi *Nostra aetate*. Konstytucja dogmatyczna *Lumen gentium* (n. 16) nazwała „przygotowaniem do Ewangelii“ wszystko, cokolwiek dobrego i prawdziwego znajduje się u tych, którzy bez własnej winy nie doszli jeszcze do wyraźnego uznania Boga. Takie optymistyczne stanowisko Magisterium kościelnego przechyliło szalę na rzecz tego kierunku w teologii, który od dawna upatrywał w religiach niechrześcijańskich pewne dobro, mniej lub więcej niedoskonałe, zamiast widzieć w nich tylko rodzaj mniejszego lub większego zła.

Dokładniejszemu zbadaniu pozytywnej roli religii niechrześcijańskich w ekonomii zbawienia, poświęcona jest praca J. H e i s l b e t z a. Zamiarem Autora nie było wydawanie sądu o konkretnych religiach, lecz ustalenie teologicznych zasad, według których religie te powinny być oceniane. W ten sposób J. Heislbetz zapoczątkował teologiczną systematyzację zagadnienia pluralizmu religijnego, które dotychczas poruszane było w teologii jedynie marginesowo, stanowiąc przedmiot badań wyłącznie religioznawczych. Dlatego praca jego może zainteresować nie tylko teologów, ale również religioznawców i apologetyków.